

Laurie R. King

A méhészinás

avagy

a királynő zárkázása

Laurie R. King

A méhészinás
avagy
a királynő zárkázása

BŰNREGÉNY
MARY RUSSELL ÉS SHERLOCK HOLMES
FŐSZEREPLÉSÉVEL

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
THE BEEKEEPER'S APPRENTICE:
OR, ON THE SEGREGATION OF THE QUEEN
A novel of suspense featuring Mary Russell and Sherlock Holmes
First published by Bantam Books, an imprint of Random House,
a division of Penguin Random House LLC, New York, USA

FORDÍTOTTA
Gálvölgyi Judit

SZERKESZTETTE
Winter Angéla

BORÍTÓTERV
Horváth Zsuzsa

ISBN 978-963-544-666-7

Minden jog fenntartva

Copyright © 1994 by Laurie R. King
© Kossuth Kiadó 2022
© Hungarian translation Gálvölgyi Judit 2022
Borítófotók © Print Collectors / Getty Images, 123RF

*Egy másik M. R.-nek,
édesanyámnak, Mary Richardsonnak*

A KEZDETEK...

ELŐSZÓ

Az első dolog, amit az olvasónak tudnia kell, hogy semmi közöm ehhez a könyvhöz, amelyet a kezében tart. Igen, írok bűnügyi regényeket, ám a lázas írói képzeletnek is van határa, és az enyém jóval azelőtt a határához érne, semhogy olyan túlzott ötlettel álljon elő, mint hogy Sherlock Holmes maga mellé vesz egy nagyszájú, félig amerikai, tizenöt éves, feminista társat. Komolyan: még ha Conan Doyle vágyott is arra, hogy letaszítsa Holmest egy magas szikláról, egy nyilvánvalóan intelligens fiatal nő első látásra agyonütötte volna.

Ez azonban nem magyarázat arra, hogyan került ez a történet nyomtatásba.

Évekkel ezelőtt kezdődött, amikor a UPS szállítóhölgye begördült a kocsifelhajtón, és azzal lepett meg, hogy nem a rendelt virágmagokat hozta, amelyeket vártam, hanem egy igen nagy, erősen összeragasztott kartondobozt, amelynek súlya szemlátomást meghaladta a UPS szabta határt, mert a kézikocsijával tudta csak a tornácomra tolni. Miután hiába kérdeztem, és gondosan ellenőriztem, hogy valóban az én címem áll a dobozon, átvettem, és a konyhába mentem késért, hogy felnyissam. Jóval többet vágtam át, mint ragasztószalagot, és mire végeztem a kartondoboz feldarabolásával, bokáig álltam a hulladékban; az a kés már sosem lesz a régi.

A dobozban utazóláda volt, nagy és viharvert, régimódi fém utazóláda, rajta ismerős és valószínűtlen szállodák

címkéivel. (Ibábanban lehet Ritz szálloda?) Valaki gondosan rögzítette a láda kulcsát ragasztószalaggal a zárba, hát letéptem a szalagot, és elfordítottam a kulcsot, miközben kicsit úgy éreztem magam, mint Alice az „Igyál meg” feliratú üveggel. Amint lenéztem a belezsúfolt holmira, kíváncsiságomba némi félelem vegyült. Gyorsan elhúztam a kezem, és távolabb mentem a ládától, újságfőcímek villantak fel bennem örültekről és gyilkosokról. Lementem a lépcsőn, megkerültem a házat azzal a határozott szándékkal, hogy hívom a rendőrséget, de amikor bementem a hátsó ajtón, arra gondoltam, előbb főzök egy kávé, és amikor lefőtt, átvágtam a házon, hogy egy óvatos pillantást vessek az ablakon át a viharvert fémre és a benne lévő pompás, bíborvörös bársonyra, és azt láttam, hogy az egyik macska összegömbölyödve fekszik a bársonyon. Hogy egy alvó macska látványa miért oszlatja el olyan gyorsan a robbanóanyagtól való félelmet, nem tudom, de így történt, és kisvártatva már a láda mellett térdeltem, és könyökkel le-tessékeltem a macskát, hogy megvizsgáljam a láda tartalmát.

Igen furá volt. Egyik tárgy sem önmagában, hanem gyűjteményként, amelyben nem volt semmiféle logika: ruhadarabok, köztük egy gyöngyözött estélyi köpeny (hasítékkal az alján), egy szürkésbarna és siralmas férfi fürdőköpeny vagy köntös, valamint egy lélegzetelállítóan gyönyörű, pókháló vékonyságú gyapjú-selyem-kasmír sál, egy törött nagyító, két darab festett üveg, amelyek csak különösen vastag és igen kényelmetlen kontaktlencsék lehettek, egy darab kelme, amelyet később egy barát széttekert turbánnak vélt, egy mesés smaragd nyakék, egy ékköves aranynehezék, amely úgy festett, mint maga a vagyoni, és amelyet

bevittem a hálósobába, és a párnám alá dugtam; egy smaragd férfi nyakkendő, egy üres gyufásdoboz, egy faragott elefántcsont evőpálcika, egy 1923-ból származó, *ABC* című angol vasúti menetrendkönyv, három furcsa kő, egy vastag, összerozsdásodott anyacsavar, egy díszesen faragott fadozka (rajta pálmafákat és őserdei állatokat ábrázoló berakással), egy vékony, aranyozott szélű, vörös betűs, Jakab király korabeli Újtestamentum fehér bőrbe kötve, használatból kopottan, egy selyemszalagon lévő monokli, egy doboz újságkivágás, amelyeknek jelentős része bűnügyekről szólt, valamint és mindenféle vicik-vacak, amelyek kitöltötték a láda sarkait.

És a legalján egy réteg, amely kéziratnak bizonyult, bár nem volt rögtön felismerhető, mert egy része angol szabvány méretű nyomópapírra volt írva apró, nehezen olvasható betűkkel, a másik része különböző cetlik, ugyanazzal az írással. Mindegyik össze volt kötve vékony, vörös szalaggal, lepecsételve, a pecsétbe R betű nyomva.

A következő néhány hétben elolvastam a kéziratokat – mindvégig választ várva a kérdésre, hogy ki küldhette, hogy előugrik, mint paprikajancsi a dobozból, de nem találtam semmit –, vagyis történeteket, amelyeket részint élvezettel, részint a szememet erőltetve olvastam.

Megpróbáltam kinyomozni a feladót a UPS-nél, ám a New York-i iroda tisztviselője csupán annyit tudott mondani, hogy egy fiatalember vitte be, és készpénzzel fizetett.

Meglehetősen értetlenül álltam, aztán összehajtottam a köpenyt, a férfiköntöst, és a ládát a kézirattal együtt a kamrába tettem. A smaragdokat egy bank széfjében helyeztem el.

Ott is maradt néhány esztendőn át, amikor egy sivár napon egy sor sem került papírra a tollamból, és az anyagi helyzetem nem volt rózsás, némi irigységgel jutott eszembe a kamrámban megbúvó kézirat magabiztos hangneme.

A ládához mentem, kivettem az egyik papírköteget, bevittem a dolgozószobámba, hogy újra elolvassam, és elkese-
redésemben, no meg azért, mert a beázó tető miatt a nyakamba folyt az eső, nekiültem átírni. Szégyenkezve elküldtem a kiadómnak, és amikor néhány nap múlva azzal hívtak fel, hogy ez nem olyan, mint az eddigi írásaim, megtörtem, és vallottam. Kértem, hogy küldje vissza, és ismét csak bámultam az üres papírt.

Másnap újra felhívtak, hogy tanácskozott a cég ügyvédjével, igazán tetszik neki a történet, bár szeretné látni az eredetit, és kiadni is hajlandó, ha írásban lemondok minden jogomról abban az esetben, ha megjelenik a valódi szerző.

A büszkeség és a háztető javítása közti küzdelem el sem kezdődött. Azért van némi önbecsülésem, és a birtokomban lévő elbeszélést változatlanul túlzónak tartottam.

Nem tudom, mennyi benne az igazság. Még azt sem tudom, hogy kitaláció vagy tény, bár nem tudok szabadulni az érzéstől, hogy a valóság leírásának szánták, bármilyen abszurdnak hangozzék. De az írást (lemondási nyilatkozattal) eladni vonzóbb, mint eladni a pompás nyakéket, amelyet valószínűleg soha nem fogok viselni, és ha az egyik eladása lehetséges, akkor az a másik eladása is.

Ami itt következik, az az első kézirat, ékesítés nélkül, ahogy az írója hagyta (és küldte valószínűleg nekem). Csak förtelmes helyesírást javítottam, és kiigazítottam néhány egyedi rövidítést. Személy szerint nem tudom, mit kezdjek vele. Csak remélni tudom, hogy a kézirat – amelynek a szer-

ző *A királynő zárkázása* címet adta (lehetetlen cím, a szerző nyilvánvalóan nem író!) – megjelenése nem pereket, hanem válaszokat hoz. Ha valaki tudja, ki volt Mary Russell, tudatná velem? Megöl a kíváncsiság.

– Laurie R. King

Nem csekély erőfeszítéssel a Kaliforniai Egyetem könyvtárában megtaláltam az idézeteket, amelyeket a szerző a fejezetek mottójául használt. Maurice Maeterlinck 1901-ben megjelent *A méhek élete** című filozofikus tanulmányából valók.

---

* Magyar nyelven 1912-ben jelent meg először a Franklin-Társulat kiadásában, Binder Jenő fordításában. (a *Szerk.*)

ELŐJÁTÉK

*Bizonyos fajta koros filozófus
erre a pontra vonult vissza...
Itt építette fel menedékét, minthogy belefáradt
a kíváncsiskodó emberekbe...*

Kedves Olvasó!

Ahogy mind én, mind a század megközelíti kilenc évtizedünket, kénytelen vagyok beismerni, hogy a kor nem mindig kívánatos állapot. A fizikai persze hozzáteszi az élethez a magazamatát, ám azt találok a leginkább bosszantó gondnak, hogy számomra oly erősen jelenvaló múltam a körülöttem lévőkhöz számára kezd a múlt ködébe veszni. Az első világháborúból néhány furcsa és régmódi dal és szépiakép maradt meg, ezek néha erőteljesek, ám mérhetetlenül távoliak; abban a háborúban van halál, de nincs vér. A húszas évekből karikatúra lett, az akkoriban viselt ruháink múzeumba kerültek, és akik még emlékezünk annak az istentelen századnak a kezdeteire, dadogni kezdenek. Velünk együtt eltűnnek az emlékeink is.

Nem emlékszem, mikor jöttem rá először, hogy az a hús és vér Sherlock Holmes, akit oly jól ismertem, a világ többi részének csupán egy munkátlan orvos erőteljes képzeletének a terméke. Arra azonban emlékszem, hogy ettől a felfedezéstől elállt a lélegzetem, és néhány napra az öntudatom is erőtlenné, csekélyé vált, mintha jómagam is kezdenék átváltozni kitalációvá, mert Holmes megfertőzött. A humorérzékelem volt a csípés, amely magamhoz térített, de igen különös érzés volt, amíg tartott.

A folyamat immár befejeződött: Watson történetei, annak a magával ragadó személyiségnek azon gyöngye felidézései,

akit mindketten ismertünk, önálló életre keltek, és Sherlock Holmes élő személye éterivé, álomszerűvé vált. Kitalációvá.

A maga módján ez mulatságos. Különböző asszonyok és férfiak most valódi regényeket írnak Holmesról; fogják, és különös helyzetekbe csöppentik, lehetetlen szavakat adnak a szájába, és még jobban elhomályosítják a legendát.

Az sem lepne meg, ha az én emlékirataimat is kitalációnak minősítenék, és Felhőkakukkvárba* száműznének. (Ez élvezetes ironia.)

Mindazonáltal kénytelen vagyok állítani, hogy a következő oldalakon a Sherlock Holmessel való igazi kapcsolatam korai napjairól és éveiről számolok be. A kezdetekről. Azok számára, akik korábban nem ismerték Holmes szokásait és személyiségét, lehetnek olyan vonatkozások, amelyek fel sem tűnnek. A színskála másik végén vannak azok az olvasók, akik egész passzusokat megjegyeztek Conan Doyle korpuszából (a szó fölöttébb ideillő). Ezek az olvasók úgy találhatják, hogy az én beszámolóml lényegesen eltér Holmes korábbi életírójának, dr. Watsonnak a szavaitól, és valószínűleg kifogásolni fogják, hogy egészen más embernek mutatom, mint a Watson írásaiban szereplő, „valódi” Holmes.

Ez utóbbiaknak csak azt mondhatom, teljesen igazuk van: az a Holmes, akit én ismertem, döbbenetesen más volt, mint a Baker Street 221B-ben lakó detektív. Látszólag másfél évtizede visszavonult, és erősen középkorú volt. De sok

---

* Arisztophanész *A madarak* című művére utal: Két csavargó megújítja eddigi életét, és új világot keres. Eljutnak a madarakhoz, ahová „befészkelik” magukat. Madárrá változván meggyőzik új társaikat, hogy építsenek az emberek és istenek világa közé, a légtérbe egy várost, Felhőkakukkvárat. Ezáltal uralkodnak az embereken és az isteneken egyaránt. (a *Szerk.*)

egyéb is megváltozott: a világ más lett Viktória királynő után. Autóbilok és villany váltották fel a lovas kocsiakat és a gázlámpákat, a telefon beburakodott még a falusi emberek életébe is, és a háború lövészárkainak szörnyűségei kezdtek felemészteni magának a nemzetnek a szövetét.

Ugyanakkor úgy vélem, hogy ha a világ nem változott volna, és Holmest fiatalemberként ismertem volna meg, az én róla festett képem akkor is igencsak eltérne a jó dr. Watsonétól.

Watson mindig alsóbbrendű szemszögből látta barátját, Holmest, és perspektíváját mindig ez a helyzet alakította. Ne értsenek félre, igencsak megszerettem Watson. Csakhogy született ártatlan volt, nehezen vette észre a kézenfekvőt (hogy finoman fogalmazzak), bár nem csekély bölcsességre és humanizmusra tett szert. Én viszont küzdve jöttem a világra, háromévesen már manipulálni tudtam érzéketlen skót dajkámat, és egykor talán létező ártatlanságomat és bölcseségemet elveszítettem már a kamaszkor elérése előtt.

Hosszú időbe telt, amíg újra rájuk találtam.

Holmes meg én kezdettől egy pár voltunk. Tapasztalatokban toronymagasan állt fölöttem, de sose tekintetem olyan áhítatos ámulattal a képességeire a megfigyelés és az elemzés területén, mint Watson. Az én szemem és elmém pontosan ugyanúgy működött. Ismerős terület volt.

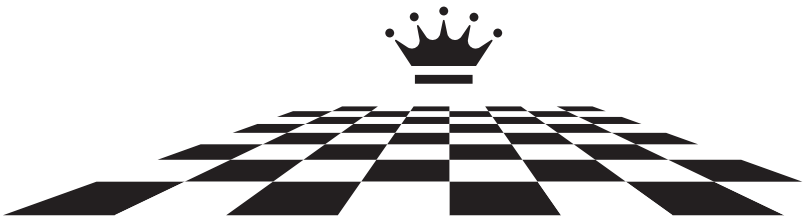
Tehát igen, nyíltan elismerem, hogy az én Holmesom nem Watsoné. Hogy folytassam a hasonlatot, az én perspektívám, festői technikám, szín- és árnyhasználatom teljes mértékben eltér az övétől. A tárgy alapján véve ugyanaz; a művész szeme és keze változott.

– Mary Russell

ELSŐ KÖNYV

INASIDŐ

A méhészinás

EGY

KÉT FURA ALAK

*Az igaz intellektus felfedezése a sajátunkén kívül
olyasfajta érzést ébreszt, amelyet Robinson Crusoe
érezhetett, amikor emberi lábnyomot fedezett fel
szigete homokos partján.*

Tizenöt évesen találkoztam először Sherlock Holmessel. Tizenöt évesen, egy könyvbe mélyedve sétáltam a Sussex Downs egyik dombján, amikor kis híján ráléptem. Védelmemre el kell mondanom, hogy igazán izgalmas könyv volt, és meglehetősen ritkán lehetett más emberrel találkozni azon a környéken, a háborús 1915-ös esztendőben. Hétheti járkáló olvasásom során a birkák (amelyek általában kitértek az utamból) és a süzsanótbokrok közt (amelyeket fájdalmasan kialakult ösztönnel én kerültem ki) addig sosem léptem emberre.

Napsütéses, ám hűvös április eleji nap volt, Vergiliust olvastam éppen. Hajnalban indultam a csendes tanyaházból, a szokásostól eltérő utat választottam – ezúttal délkelet, a tenger felé –, és az eltelt órákat latin igékkel küszködve töltöttem, öntudatlanul mászva át kőfalakon, gondolkodás nélkül kerülve meg sövényeket, és talán csak akkor vettem volna észre a tengert, ha belezuhanok egy mészkőszikláról.

Az történt, hogy akkor fogtam csak fel, hogy rajtam kívül más is létezik a mindenségben, amikor egy férfi-torokkösztülés hangzott fel úgy valamivel több mint egyméternyire tőlem. A latin elszállt, és közvetlenül követte egy angolszász káromkodás. Kalapáló szívvel próbáltam összeszedni maradék méltóságomat, és szemüvegemen át lenéztem a lábamnál kuporgó alakra: sovány, őszülő, ötvenes férfi volt szövet-

sapkában, ősrégi tweed nagykabátban, rendes cipőben, mellette kopott, katonai hátizsák hevert a fűvön. Talán egy csavargó, aki a többi tulajdonát egy bokor alá rejtette. Vagy egy Különc. Az biztos, hogy nem juhász.

Nem szólt semmit. Fölöttébb gunyorosan felvettem a könyvem, és leporoltam.

– Mi az ördögöt csinál itt? – kérdeztem. – Fekve vár valakit?

Erre felhúzta az egyik szemöldökét, rendkívül lenézően és bosszantóan elmosolyodott, és beszélni kezdett a felsőbb osztálybeli, túlképzett angol úriemberek jellegzetes kiejtésével. Magas hangja volt, kellemetlen: határozottan Különc.

– Aligha vádolhat azzal, hogy fekszem bárhol is – mondta –, minthogy nyíltan ülök egy rendezett domboldalon, és a magam dolgával foglalkozom. Vagyis, amikor nem szükséges kivédenem, ha *el akarnának taposni*. – Utóbbit erősen hangsúlyozta.

Ha bármi mást mondott volna, vagy ugyanezt, de más hangnemben, gyorsan elnézést kértem és leléptem volna, és egészen másként alakul az életem. Csakhogy anélkül, hogy tudta volna, érzékeny pontomat érintette. Azért hagytam el a házat, amint világosodni kezdett, hogy elkerüljem a nagynénémet, és amiért el akartam őt kerülni, annak az volt az oka (a legfrissebb a sok egyéb ok közül), mert az előző este csúnyán összekaptunk, és a veszekedést az a tagadhatatlan tény váltotta ki, hogy a lábam kinőtte a cipőmet immár másodszer, amióta három hónappal korábban ideérkeztem. A nénikém apró termetű volt, nett, makrancos, éles nyelvű, gyors észjárású, és büszke pici lábára és kezére. Állandóan érezte, hogy esetlen vagyok, faragatlan és érthetetlenül érzékeny a magasságom és az annak megfelelő lábméretem

miatt. Ráadásul az ebből következő anyagi vitát is megnyerte.

A Különc ártatlan szavai és csöppet sem ártatlan hangneme olaj volt a tűzre. Kihúztam magam, felszegtem a fejem, és felkészültem a küzdelemre. Nem tudtam, ki az az ember, hol vagyok, én állok-e az ő földjén, vagy ő az enyémen, hogy veszélyes őrült-e, vagy szökött fegyenc, vagy a majorság tulajdonosa, és nem is érdekelt. Dühös voltam.

– Nem válaszolt a kérdésekre, uram – támadtam.

Nem vett tudomást a dühömről. Ami még rosszabb, talán észre sem vette. Inkább unottnak látszott, aki csak arra vár, hogy menjek el.

– Úgy érti, mit csinálok itt?

– Pontosan.

– A méheket nézem – közölte egyszerűen, és visszafordult a domboldal felé.

A fickó modora nem jelzett őrüeltséget, ami illetet volna a szavaihoz. De azért szemmel tartottam, amint zsebre vágta a könyvemet, és a földre huppantam – biztonságos távolságban tőle –, és az előttem lévő virágok táncát szemléltem.

Valóban voltak ott méhek, szorgalmasan gyűjtötték a virágport a lábaikon lévő zsákocskákban, virágról virágra röppenve. Figyeltem őket, és éppen arra gondoltam, hogy nincs semmi figyelemre méltó ezekben a méhekben, amikor megakadt a szemem egy megjelölt példányon. Közönséges virágméhnek látszott, de kis, piros pötty volt a hátán. Milyen fura – talán ezt figyelni? A Különcre pillantottam, aki áthatóan bámult a semmibe, aztán figyelmesen a méhekre, ami akaratom ellenére érdeklődést keltett bennem. Gyorsan levontam a következtetést, hogy a pötty nem természetes jelenség, ha-

nem festék, mert akadt egy másik méh is kicsit csálé pöttyel, és még egy fura dolog: egy méh, amelyen kék pötty is volt. Alaposan megfigyeltem, ahogy a kék-vörös megtölti zsákcskáit, és elszáll északkelet felé.

– Azt mondanám, a kék pötty a jobb ötlet, ha másik kast keres – mondtam a férfinak. – Amelyeket pirossal jelölt meg, valószínűleg Mr. Warner gyümölcsöséből valók. A kék pöttyök távolabbról jönnek, de valószínűleg vadméhek. – Előhalásztam a zsebemből a könyvemet, és amikor felnéztem, hogy jó napot kívánjak a férfinak, engem bámult, és az arcki-fejezésétől nem bírtam megszólalni – nem egyszerűen elismerő volt. Ahogy gyakran mondják (de ritkán teszik), leesett az álla. Tulajdonképpen úgy festett, mint egy hal, úgy meresztette rám a szemét, mintha hirtelen még egy fejem nőtt volna. Lassan felállt, közben becsukta a száját, de egyre bámult rám.

– *Mit* mondott?

– Elnézést, maga süket? – Kicsit felemeltem a hangom, és lassan beszéltem. – Azt mondtam, ha új méhkast óhajt, a kék pöttyöket kövesse, mert a pirosak biztosan Tom Warner méhei.

– Nem vagyok süket, csak nem hiszek a fülemnek. Hogyan jött rá, hogy mi érdekel?

– Kézzenfekvő – mondtam kissé türelmetlenül, mert már abban a koromban tudtam, hogy az ilyen dolgok nem nyilvánvalók mindenkinek. – Festéknymokat látok a zsebkendőjén és az ujjain, ahonnan letörölte. Tudomásom szerint méheket kizárólag azért jelölnek meg, hogy követni tudják őket a kasukhoz. Magát vagy a mézgyűjtés, vagy maguk a méhek érdeklik, és ebben az évszakban nem szokták begyűjteni a mézet. Három hónappal ezelőtt hirtelen hideg-

hullám jött, és több méhkasnyi méhet kiirtott. Ezért feltételezem, hogy azért követi nyomon ezeket, hogy felfrissítse a saját állományát.

A rám néző arc immár nem volt halszerű. Döbbenetesen hasonlított egy fogoly sasra, amelyet egyszer láttam, ahogy méltóságteljesen pillantott le a csőre fölött erre az alsórendű lényre, hideg megvetés sugárzott félig csukott, szürke szeméből.

– Édes istenem – mímelte a csodálkozást –, tud gondolkodni.

A dühöm kissé csillapodott a méhek figyelése közben, ám ettől az odavetett sértéstől kirobbant. Ez a magas, sovány, dühítő öregember miért ilyen kihívó egy ártatlan idegennel szemben? Ismét felszegtem a fejem, csak részben azért, mert magasabb volt nálam, és én is gúnyolódtam vele.

– Édes istenem, képes felismerni egy másik emberi lényt, ha fejbe vágják. – A nagyobb hatás kedvéért még hozzátettem: – És ha belegondolok, hogy azt hitették el velem, hogy az idős embereknek jó a modoruk.

Hátrébb léptem, hogy lássam szavaim hatását, és ahogy alaposabban megnéztem, végre összekötöttem a hallott pletykákkal meg a nemrégiben átélt lábadozásom során olvasottakkal, és már tudtam, kicsoda, és meghűlt bennem a vér.

Meg kell említenem, hogy úgy véltem, dr. Watson hízelgő történeteinek nagy része az úriember alacsonyabb rendű képzeletének terméke volt. Kétségtelenül azt feltételezte, hogy az olvasó éppen olyan lassú gondolkodású, mint ő. Fölöttébb bosszantó. Mindazonáltal az életíró ostobaságai mögött egy szintiszta zseni alakja tornyosult, nemzedéke egyik legnagyobb elméje. Egy Legenda.

Megrettentem: ott álltam egy Legenda előtt, sértéseket vágtam a fejéhez, a bokájáig sem érve megugattam, mint kiskutya a medvét. Igyekeztem nem meghunyászkodni, és felkészültem a mondatra, amelytől eláll a lélegzetem.

Megdöbbenésemre és bosszúságomra, ellentámadás helyett csak mosolygott leereszkedően, és lehajolt a hátizsákjáért. Hallottam a festékes üvegek halk koccanását. Felegyenesedett, régimódi sapkáját őszülő fejére tette, és fáradt szemmel nézett rám.

– Fiatalember, én...

– *Fiatalember...?* – Ez betett. Düh árasztott és töltött el erővel. Ugyan egyáltalán nem voltam érzéki külsővel megáldva, és valóban kényelmes, azaz férfiltözéket viseltem, de ezt nem tűrhettem. Félretéve a félelmet, félretéve a Legendát, a csaholó öleb olyan végtelen megvetéssel támadott, amennyivel csak egy kamasz képes. Boldogan ragadtam meg a fegyvert, amelyet ő adott a kezembe, hogy halálos csapást mérjek rá.

– *Fiatalember?* – ismételtem. – Igen jól tette, hogy visszavonult, ha ennyi maradt a nagy detektívelméjéből! – Ezzel levettem túlméretezett sapkámat, és hosszú, szőke hajam a vállamra omlott.

Számos érzelem futott végig az arcán, gazdag jutalom a győzelméért. Az egyszerű meglepődést a vereség bánatos beismerése követte, aztán, amint végiggondolta az egész beszélgetést, meglepett. Az arca megnyugodott, vékony ajka megrezzent, szürke szemét különös ráncok vették körül, végül hátravetette a fejét, és szívből elnevette magát. Ekkor láttam először nevetni Sherlock Holmest, és bár nem utoljára, mindig meglepett, ahogy az a büszke, aszkétikus arc feloldó-

dott a nevetésben. Többnyire önmagán nevetett, ez sem volt kivétel. Teljesen lefegyverzett.

Megtörölte a szemét a kabátzsebéből kilógó zsebkendővel, mire egy kis kék festék került szögletes orrára. Aztán rám nézett, ekkor látott először. Kis idő múlva a virágokra mutatott.

– Tehát tud valamit a méhekről?

– Nagyon keveset – vallottam be.

– De érdeklik? – ajánlotta.

– Nem.

Most felvonta mindkét szemöldökét.

– És volna szíves megmondani, honnan ez a határozott vélemény?

– Amennyit tudok róluk, oktalan teremtmények, alig többek eszköznél, hogy a fák gyümölcsöt hozzanak. A nőstények végeznek minden munkát; a hímek... nos, igen keveset tesznek. És a királynő, az egyetlen, amely ér valamit, a kas érdekében arra ítéltetett, hogy egész életét peterakással töltsse. És – kezdtem belemelegedni a témába – mi történik, ha megjelenik egy vele egyenlő, egy másik királynő, akivel van benne némi közös? Arra kényszerülnek – a kas érdekében –, hogy egyikük megölje a másikat. A méhek nagyon dolgoznak, ez igaz, no de egy méh egész életének eredménye több-e egy kávéskanál méznél? Minden egyes méhkas belemegy, ellopjanak tőlük rendszeresen sok százezer méhórát, hogy pirítósrá kenjék, vagy gyertyába olvasszák ahelyett, hogy háborút hirdetnének, vagy sztrájkolnának, ahogy minden józan, önbecsüléssel bíró faj tenné. Nekem túlzottan hasonlítanak az emberi fajra.

Mr. Holmes a tirádám alatt leguggolt, és egy kék pontot nézett. Amikor befejeztem, nem szólt semmit, de kinyújtotta

egyik hosszú, vékony ujját, és gyengéden megérintette a szőrös kis testet, amelyet egyáltalán nem zavart meg. Percekig csend volt, amíg a megrakott méh el nem repült – északkelet felé, meggyőződésem szerint a három kilométernyire lévő sarjerdő irányába. Holmes nézett utána, és úgyszólván magában mormogta:

– Igen, nagyon hasonlítanak a *Homo sapiens*-re. Talán ezért is érdekelnék annyira.

– Nem tudom, mennyire okosnak tartja az emberszabásúakat, ám a besorolást optimista téves elnevezésnek tartom. – Immár ismerős terepen jártam, az elme és a vélemények talaján, szeretett terepemen, ahol sok hónapja nem jártam. Hogy némelyik csupán egy ellenszenves kamasz lány véleménye volt, attól nem volt könnyebb megvédeni őket. Örömmre válaszolt.

– *Homo* általában, vagy csak *vir*?* – kérdezte, olyan komolyan, hogy biztos voltam benne, hogy magában kinevet. Nos, legalább megtanítottam különbséget tenni.

– Ó, nem. Feminista vagyok, de nem gyűlölöm a férfiakat. A mizantróp általában mindenkit, ahogy Ön, uram. Én azonban, ellentétben Önnel, a faj női felét egy cseppet racionálisabbnak tartom.

Ismét nevetett, nem olyan hevesen, mint korábban, és rájöttem, hogy én provokáltam ki belőle.

– Fiatal *bölgy* – nyomta meg szándékosan a második szót –, Ön egy nap alatt kétszer megnevettetett, amit régóta nem tett senki. Nemigen szolgálhatok humorral cserében, de amennyiben hajlandó hazakísérni, legalább egy csésze teára meghívom.

---

* Férfi (*lat.*)

– Örömmel, Mr. Holmes.

– Ó, Ön előnyben van velem szemben, mivel nyilvánvalóan tudja a nevem, de nincs itt senki, akitől kérhetném, hogy mutassa be Önt. – Formális szavai nevetségesen hangzottak, tekintettel arra, hogy csupán két fura alak voltunk egy egyébként elhagyatott domboldalon.

– A nevem Mary Russell. – Nyújtottam a kezemet, és ő megfogta vékony, száraz kezével. Kézfogásunk olyan volt, mintha békét kötnénk, és valóban így is történt.

– Mary – ízlelgette. Ír kiejtéssel, a hosszú, első szótagot cirógatva. – Kellőképpen ortodox név olyan passzív személyiségnek, mint Ön.

– Azt hiszem, a Magdalából valóról neveztek el, nem a Szűzről.

– Ó, akkor értem. Megyünk, Miss Russell? A házvezetőnőnek biztosan van valami harapnivalója.

Kellemes séta volt az a majdnem hat kilométer le a dombról. Számos témáról beszélgettünk, amelyek valamilyen módon kapcsolódtak a méhészethez. Hevesen gesztikulált egy halom tetején, amikor a méhkas vezetését Machiavelli kormányzási elméletéhez hasonlította, és a tehének fűjva elfutottak. Egy patak közepén megállt, hogy illusztrálja a méhkasok nyüzsgésének és a háború gazdasági okainak hasonlóságát, Franciaország német megszállását és az angolok zsigeri hazafiságát hozva fel példának. Bakancsunk tocsogott a következő kilométereken. Szónoklata csúcsát egy dombtetőn adta elő, és olyan sebesen száguldott lefelé a túloldalon, mint egy felszállni készülő, nagy madár.

Megállt engem keresve, látta merev járásom, és hogy képtelen vagyok vele lépést tartani mind szó szerinti, mind átvitt értelemben, és kevésbé mániákus viselkedésre váltott. Jó gya-

korlati alapja volt elmefuttatásainak, és mint kiderült, még könyvet is írt a méhészettről „A méhkultúra gyakorlati kézikönyve” címmel. Jól fogadták, mondta büszkén (egy olyan ember, aki tisztelettel elutasította, amikor a boldogult királynő lovaggá óhajtott ütni), különösen az úgynevezett királynői „lakosztálynak” a kasbéli elhelyezéséről szóló fejezetet, amelynek könyvében a következő címet adta: *Néhány megfigyelés a királynő zárkázásáról.**

Mentünk, ő beszélt, és a napsütés és Mr. Holmes megnyugtató, bár néha érthetetlen monológja hatására azt éreztem, hogy valami kemény és feszes kissé fellazul bennem, és a már kihaltnak hitt élnivágás megmoccan. Amikor a házához értünk, úgy tűnt, ősidőktől ismertük egymást.

Más késztetések is ébredezni kezdtek bennem, még hozzá egyre növekvő mértékben. Azt hittem, az utóbbi hónapokban észre sem veszem az éhséget, de egy egészséges fiatal a szabadban töltött nap után (reggel óta csupán egyetlen szendviccsel) nehezen tud másra koncentrálni, mint az ételre. Azt kívántam, hogy a csésze tea jelentősebb dolog legyen, és azon törtem a fejem, hogyan célozzak erre, ha netán nem maguktól ajánlanák fel, amikor Holmes házához értünk, de maga a házvezetőnő jelent meg az ajtóban, és egy pillanatra elfelejtettem a dolgot. Nem más volt az, mint a sokat szenvedett Mrs. Hudson, akit dr. Watson történeteiben a legkevésbé megbecsült figurának véltem. Ez is a fickó ostobaságának egyik példája, hiszen nem ismeri fel a gyémántot, ha nem csillogó aranyba van foglalva.

---

* A zárkázás célja a petementes időszak létrehozása atkairtás céljából, vagy a túl korai tavasz petéző időszakának megakadályozására. (a *Szerk.*)

A drága Mrs. Hudson, aki annyira kedves barátném lett. Az első találkozásunkkor, ahogy általában, nem lehetett kihozni a sodrából. Egy pillanat alatt észrevette, amit a gazdája nem, hogy farkaséhes vagyok, és hozzálátott éhségem csillapításához. Mr. Holmes tiltakozott, amikor Mrs. Hudson egymás után hozta a tányérokat sajttal, kenyérrrel, mártásokkal és süteménnyel, de figyelmesen nézte, amint jelentős mennyiséget fogyasztottam mindenből. Hálás voltam, hogy nem bosszantott az étvágyamra tett megjegyzésekkel, amire a néném hajlamos volt, sőt igyekezett azt a látszatot kelteni, hogy velem eszik. Mire hátradőltem a harmadik csésze teámmal, a bennem lévő nő olyan elégedett volt, amilyen hetek óta soha, Holmes tiszteletet mutatott, és Mrs. Hudson derűsen takarította el a maradékot.

– Nagyon köszönöm, asszonyom – mondtam neki.

– Szeretem látni, hogy értékeli a főztömet, tényleg – válaszolt, és nem nézett Mr. Holmesra. – Ritkán van rá alkalmam, hacsak nem jön dr. Watson. Ez – biccentett a velem szemben ülő férfi felé, aki pipát vett elő a zsebéből – annyit sem eszik, amennyitől egy macska éhen halna. Egyáltalán nem becsül, nem ám.

– Kedves Mrs. Hudson – tiltakozott Holmes, de szelíden, ahogy régi vitánál szokás –, úgy eszem, ahogy mindig is ettem. Maga az, aki annyit főz, mintha tízszemélyes háztartásunk lenne.

– Egy macska éhen halna – ismételte határozottan Mrs. Hudson. – De ma legalább evett valamit, örömmel láttam. Ha végzett, Will beszélni szeretne magával, mielőtt elmegy, a túlsó sövényről.

– Nem érdekel a túlsó sövény – mondta panaszos hangon Holmes. – Eleget fizetek neki, hogy ő izgassa magát a sövények, a falak meg a többi miatt.

– Beszélni szeretne magával – mondta megint Mrs. Hudson.

A határozott ismétlés a módszere Holmesszal – állapítottam meg.

– A szentségít! Miért is jöttem el Londonból? A méhkasaimat másra bízva maradhattam volna a Baker Streeten. Válogasson a könyvekből, Miss Russell. Pár perc, és jövök. – Fogta a dohányt meg a gyufát, és kicsörtetett, Mrs. Hudson az égre emelte a szemét, és eltűnt a konyhában, én meg egyedül maradtam egy néma szobában.

Sherlock Holmes háza tipikus sussexi épület volt kőfallal és piros cseréptetővel. A fő helyiség a földszinten egykor két szoba lehetett, most egyetlen, nagy négyzet volt az egyik végében jókora, kőből rakott kandallóval, magasan lévő, sötét gerendákkal, tölgyfa padlóval, amely a konyhaajtónál palába ment át, és meglepően nagy ablakokkal a déli oldalon, ahol a dombok a tengerig futottak. Egy pamlag, két karszék meg egy kopott, fonott karszék sorakozott a kandalló előtt. Egy kerek asztal és négy szék foglalta el a napsütötte déli beugrót az ablaknál (ahol ültem), valamint egy papírokkal és egyéb tárgyakkal megrakott íróasztal állt az ólomüveges nyugati ablak alatt: a helyiség több célt szolgált. A falak mellett könyvespolcok és szekrények.

Aznap jobban érdekelt a vendéglátóm, mint a könyvei, és kíváncsian nézegettem a címeket (*Borneói vérmételeyek; Goethe gondolatisága; Tizennyolcadik századi olasz szerelmi bűntények*) – vendéglátómra gondolva elsősorban, nem a kölcsönzésre. Körbejártam a szobát (dohány egy perzsa papucs-

ban a kandalló előtt, megmosolyogtam; az asztalon kis láda LIMÓNES DE ESPAÑA felirattal, benne több, darabokra szedett revolver; egy másik asztalon három, szinte tökéletesen egyforma zsebóra nagy műgonddal elhelyezve, az óraláncok párhuzamosan, egy erős nagyító, több mérőkörző, egy fél oldalon számokkal teleírt papír és notesz), mielőtt megálltam az íróasztala előtt.

Csak futó pillantást vetni volt időm szép kézírására, mert megszólalt az ajtóban.

– Üljünk ki a teraszra?

Gyorsan letettem a kezemben tartott papírt, amely tanulmány volt hétfajta gipszről és ezek hatékonyságáról az autógumik keréknyomainak rögzítésénél különböző talajokon, és helyeseltam, hogy valóban kellemes lenne a kertben. Fogtuk a csészénket, és követtem őt keresztül a szobán, de felfigyeltem egy különös tárgyra, amely a helyiség déli falára volt erősítve: egy magas láda, csupán néhány centiméter széles, de legalább százhusz centi magas, és úgy jó öt méternyire belógott a szobába. Tömör fának látszott, de amikor megálltam megnézni, láttam, hogy mindkét oldala eltolható.

– A megfigyelő méhkasom – mondta Mr. Holmes.

– Méhek? – kiáltottam fel. – Bent a házban?

Válasz helyett eltolta az egyik panelt, és előbukkant egy tökéletes, vékony, üveggel borított méhkas. Leguggoltam, és elbűvölten néztem. A lép vastag és egyenletes volt közepén, vékonyabb a szélein, és vastag narancssárga-fekete takaró borította. Az egész energiától vibrált, bár úgy tetszett, az egyedek céltalanul mozognak.

Nagyon figyeltem, próbáltam megérteni látszólag kóbor mozgásukat. Alul egy cső ment be, ott jöttek be a virággporral megrakott méhek, és mentek ki, amelyek már lerakodtak;

fönt egy vékonyabb, lecsapódástól homályos cső helyezkedett el, úgy véltem, a szellőzés érdekében.

– Látja a királynőt? – kérdezte Mr. Holmes.

– Itt van? Nézzük csak, megtalálom-e. – Tudtam, hogy a királynő a legnagyobb méh a kasban, és bárhová megy, hatalmas kíséret követi, de így is bosszantóan sokáig tartott, amíg megtaláltam kétszáz lánya és fia között. Végre megláttam, és el sem tudtam képzelni, miért nem tűnt fel rögtön. Kétszer akkora volt, mint a többiek, makacs céltudatossággal mozgott, ezért úgy tetszett, más fajhoz tartozik, mint a többi méh a kasban. Feltettem tulajdonosuknak néhány kérdést – van-e kifogásuk a fény ellen, olyan állandó-e a létszám, mint nagyobb kasokban –, aztán visszatolta a fedőlapot az élő kép elé, és kimentünk. Későn jutott eszembe, hogy nem érdekelnék a méhek.

A földig érő üvegajtó előtt kövezett terület volt, amelyet az egyik oldalon a konyhából kinövő, növénysegélyes üvegház védett a szélről, amely a másik két oldalát is körülfogta. A terasz összegyűjtötte a meleget, táncolt tőle a levegő, és megkönnyebbültem, amikor Mr. Holmes továbbment néhány kényelmesnek látszó szék felé, amelyek egy hatalmas vérbükk alatt álltak. Olyan széket választottam, amely lefelé, a csatornára nézett egy alattunk fekvő kis gyümölcsös fölött. Takaros méhkasok álltak a fák között, és méhek szorgoskodtak a szegély korai virágain. Egy madár dalolt. A fal túloldaláról két férfihang hallatszott, majd halkult el. A távoli konyhából tányércsörömpölés zavarta meg a csendet. A láthatáron kis halászcsonak jelent meg, lassan közeledett felénk.

Hirtelen ráeszméltem, hogy vendégként elhanyagolom illendő társalgási kötelességemet. Hideg teámat a karfáról az asztalra tettem, és házigazdámhoz fordultam.

– Ez az Ön keze műve? – kérdeztem a kertre mutatva.

Gúnyosan mosolygott, hogy a hangomban rejlő kétség vagy a társasági beszédkényszerem miatt, nem tudtam.

– Nem, Mrs. Hudson és Will Thompson közös munkája, az öreg a majorság főkertésze volt. Érdeklődtem a kertészke-
dés iránt, amikor először idejöttem, de a munkám néha több
napra is elszólít. Egész ágyásokat találtam kiszáradva vagy
elgyomosodva. Azonban Mrs. Hudson élvezi, és legalább
akad tennivalója azonkívül, hogy engem nyúz, amiért nem
falom a kotyvalékait. Keresek egy kényelmes helyet, ahol
gondolkodhatok. Ráadásul a kert eteti a méheimet – a leg-
több virágot aszerint választottuk, hogy milyen mézet ad.

– Igazán kellemes hely. Arra a kertre emlékeztet, amilyen
kicsikoromban volt.

– Meséljen magáról, Miss Russell.

A kötelező válaszba kezdtem, először időhúzás, aztán
szükszavú önéletrajz, de a modorában lévő enyhe figyelmet-
lenségtől elhallgattam. Azon kaptam magam, hogy vigyor-
gok rá.

– Miért nem Ön beszél rólam, Mr. Holmes?

– Ó, kihívás? – Érdeklődés csillant a szemében.

– Pontosan.

– Rendben van. Két feltétellel. Először is, ha megbocsátja,
hogy vén és agyonhasznált agyam lassú és csikorgós, az olyan
gondolkodási sablonok, amelyekkel egykor éltem, megszo-
kottá váltak, és folyamatos használat híján az agyam berozs-
dásodott. A mindennapi élet itt Mrs. Hudsonnal és Will-lel
nem túlzottan élesíti az elmét.

– Nem igazán hiszem, hogy az agya berozsdásodott, de
elfogadom. És a másik?

– Hogy Ön megteszi ugyanezt velem, miután végeztem.

– Ó. Jól van. Megpróbálom, ha nevetségessé teszem is magam. – Talán mégsem kerültem el éles nyelvét.

– Helyes. – Összedörzsölte vékony, száraz kezét, és egyszerűen egy rovartudós éles szeme nézett rám. – Bizonyos Mary Russellt látom, akit apai nagyanyjáról neveztek el.

Egy pillanatra meghökkentem, aztán megérintettem az antik medalliont, a belevéselt MMR betűkkel, amely kibújt a blúzom alól. Bólintottam.

– Nézzük csak, tizenhat? Azt hiszem, tizenöt éves? Igen, tizenöt éves, és fiatalága ellenére nem jár iskolába, mégis egyetemi felvételt készül. – Megérintettem a zsebemben a könyvet, és elismerően bólintottam. – Nyilvánvalóan balkezes, egyik szülője zsidó volt – az édesanyja, azt hiszem? Igen, határozottan az anyja – ő pedig ír és olvas héberül. Pillanatnyilag tíz centivel alacsonyabb amerikai édesapjánál – ez az ő öltönye volt? Eddig stimmel? – kérdezte önelégülten.

Dühödten törtem a fejem.

– A héber? – kérdeztem.

– Az ujján lévő tintafoltok csak attól lehetnek, hogy jobbról balra ír.

– Persze. – A bal hüvelykujjamon lévő foltra pillantottam. – Nagyon imponáló.

Legyintett.

– Társasjáték. De az akcentusok figyelmet érdemelnek. – Ismét szemügyre vett, hátradőlt, könyöke a karfán, szétnyitotta az ujjait, egy pillanatra az ajkára tette, lehuntya a szemét, és folytatta.

– Az akcentusok. Nemrégiben jött el édesapja otthonából, az Egyesült Államok nyugati részéből, valószínűleg Észak-Kaliforniából. Az édesanyja egy nemzedékkel későbbi cockney zsidó, és maga, Miss Russell, szintén London dél-

nyugati részén nőtt fel. Mint említettem, Kaliforniába költözött, úgy... két éve. Mondja ki, kérem, a „mártír” szót. – Megtettem. – Igen, két éve. Valamikor a költözés és december között mindkét szülője elhunyt, valószínűleg abban a bal esetben, amelyben Miss Russell is megsérült tavaly szeptemberben vagy októberben, és amely sebhelyet hagyott a nyakán, a fejbőrén és a jobb kezén, amelytől a jobb keze erőtlenné, és kissé merev a bal térdé.

A játék egyszeriben már nem volt szórakoztató. Dermedten ültem, szinte a szívem is leállt, ahogy hallgattam hűvös, száraz előadását.

– Felgyógyulása után hazaküldték az édesanyja családjához, egy szűkmarkú és barátságatlan rokonhoz, aki nem ad neki annyit enni, amennyire szüksége lenne. Ez utóbbi feltételezés csupán, ám munkahipotézisként magyarázatul szolgál arra, miért van meglehetősen fejlett csontszerkezetén olyan kevés hús, és miért fogyaszt egy idegen asztalánál valamivel többet, mint amennyit nyilvánvalóan jó modora megengedne. Más magyarázatot is hajlandó vagyok elfogadni – nyitotta ki a szemét, és látta az arcom. – Jaj, istenem. – Hangjában együttérzés és bosszúság keveredett egyenlő arányban. – Már figyelmeztettek, hogy hajlamos vagyok ilyesmire. Elnézését kérem, amiért fájdalmat okoztam.

Megráztam a fejem, és a teáscsészém alján maradt hideg pár cseppért nyúltam. A torkomban lévő gombóctól nem tudtam megszólalni.

Mr. Holmes felállt, bement a házba, ahonnan hallottam, amint ő meg a házvezetőnő érthetetlen szavakat váltanak, majd kijött két törékeny pohárral meg egy palack egészen világos színű borral. Töltött a poharakba, átnyújtotta az egyiket, azt mondta, mézbor – természetesen a saját bora. Leült,

és kortyolgattuk az illatos folyadékot. Pár perc alatt eltűnt a gombóc a torkomból, ismét hallottam a madarakat. Mély lélegzetet vettem, és Mr. Holmesra néztem.

– Kétszáz évvel ezelőtt megégették volna. – A száraz humorral próbálkoztam, de nem igazán sikerrel.

– Ezt már mondták nekem – felelte Holmes –, bár sosem tudtam elképzelni magam az üst fölé görnyedő boszorkány szerepében.

– Mózes harmadik könyve nem égetést említ, hanem az olyan férfi vagy nő megkövezését, aki szellemekkel beszél – *iób*, halottidéző vagy médium –, vagy aki *yidōni*, a „tudni” igéből, aki máshonnan szerzett tudást és hatalmat, mint Izrael istenétől, szóval, hm, varázsló. – A hangom elhalt, mert olyan rossz előérzettel nézett rám, ahogy motyogó idegenekre szokás a vonatfülkében, vagy érthetetlen vagy fárasztó szenvedélyű ismerősre. Idézetem automatikus válassz volt arra, hogy teológiai téma került szóba. Megköszönte a torkát.

– Fejezzem be? – kérdezte.

– Ahogy óhajtja – feleltem zaklatottan.

– Ennek az ifjú hölgynek a szülei meglehetősen jómódúak voltak, a lányuk örökölt, amely lenyűgöző intelligenciájával párosulva lehetetlenné teszi, hogy a zsugori rokon leigázza. Így hát kísérő nélkül kóborol a dombvidéken, és órákig marad távol.

A végéhez közeledett, hát összeszedtem szétszórt gondolataimat.

– Igaza van, Mr. Holmes. Örököltem, és a nénémnek egészen más elképzelései vannak arról, hogyan kell egy ifjú hölgynek viselkednie. És minthogy nála van a kamra kulcsa, és ennivalóval próbál engedelmességre bírni, néha ke-

vesebbel kell beélnem, mint szeretném. Azért volt két kisebb tévedés.

– Ó?

– Nem azért jöttem Sussexbe, hogy a nénémnél éljek. A ház és a gazdaság édesanyámé volt. Kiskoromban itt töltöttük a nyarakat – életem legboldogabb időszakait –, és amikor visszaküldtek Angliába, csak úgy egyeztem bele, hogy ő legyen a gyámom, ha itt élünk. Neki nem volt háza, így vonakodva, de beleegyezett. Bár még hat évig ő kezeli a pénzügyeket, szigorúan szólva *ő él nálam*, nem én nála. – Más nem vette volna észre a hangomban az utálatot, de ő igen. Gyorsan témát váltottam, nehogy túlságosan sokat áruljak el magamról. – Másodszor, mindig gondosan kiszámítom, mikor kell hazaérnem sötétedés előtt, szóval nem az mérvadó igazán, hány óra van. Hamarosan távoznom kell, mert valamivel több mint két óra múlva sötét lesz, és a házam több mint három kilométernyire van onnan, ahol találkoztunk.

– Miss Russell, nyugodtan szánhat időt a megállapodásunk Önre eső részére – mondta higgadtan, hagyva, hogy ne térjünk vissza a korábbi témához. – Az egyik szomszédom úgy éli ki az autók iránti szenvedélyét, hogy taxiszoftárként nevezett fuvarbiztosít. Mrs. Hudson már elment szólni neki, hogy szállítsa majd Önt haza. Még egy és egy negyed órát pihenhet, mielőtt visszaröpíti szerető nénje karjai közé.

Zavartan sötöttem le a szemem.

– Mr. Holmes, azt hiszem, a zsebpénzem nem elegendő ilyen fényűzésre. Az e hetit már amúgy is elköltöttem a Vergiliusra.

– Miss Russell, fölöttébb jómódú ember vagyok, és igen kevés dologra szükségem költenem. Kérem, engedje meg nekem ezt a szeszélyt.

– Nem, ezt nem tehetem.

Rám nézett, és beadta a derekát.

– Rendben van, akkor kompromisszumot ajánlok. Ezt és minden ehhez hasonló költséget én állom, de kölcsön formájában. Feltételezem, hogy jövődöbeli öröksége lehetővé teszi az ilyen összegek felgyülemelését.

– Ó, igen. – Nevettem, mert magam elé képzeltem a jelenetet az ügyvédi irodában, amikor a nagynénem belesárgul az irigységbe. – Nem lesz gond.

Élesen nézett rám, aztán óvatosan érdeklődött.

– Miss Russell, elnézést a kíváncsiskodásért, ám meglehetősen rossz véleményem van az emberi természetről. Amennyiben érdeklődhetek a végrendeletéről...? – Gondolatolvasó, aki jól ismeri az élet alapjait. Keserűen elmosolyodtam.

– A halálom esetén a néném csupán egy megfelelő évi összeget fog kapni. Nemigen többet a mostaninál.

Megkönnyebbültnek látszott.

– Értem. És most a kölcsönről. A lába megsínyli, ha gyalog megy most haza abban a cipőben. Legalább ma fogadja el a taxit. Ha óhajtja, akár kamatot is kérek.

Ebben az utolsó, ironikus ajánlatában volt valami fura, amit kevésbé nyugodt ember kifogásolt volna. Ültünk, és méregettük egymást a csendes kertben, kora este, és az jutott eszembe, hogy az ugató kiskutyát talán vonzó társnak találta. Mintha a szeretet alig észlelhető jeleit láttam volna az arcán, és isten a tudója, hogy bennem öröm ébredt, amiért ilyen gyors és tiszta elmére találtam. Furcsa pár voltunk, egy nyur-

ga, szemüveges lány meg egy magas, keserűen gúnyos remete, mindketten olyan ragyogó elmével megáldva vagy megverve, amely mindenkit elűzött – a legállhatatosabbak kivételével. Eszembe sem jutott, hogy ne jöjjenek el hozzá többé. Amikor megszólaltam, elfogadtam a közvetetten felajánlott barátságot.

– Ha az ember napi három-négy órát tölt közlekedéssel, nemigen marad másra ideje. Elfogadom a felajánlott kölcsönt. Mrs. Hudson fel fogja írni?

– Rendkívül gondosan bánik a számokkal, ellentétben velem. Nosza, igyon még egy pohárával a boromból, és meséljen Sherlock Holmesnak Sherlock Holmesról.

– Akkor Ön befejezte?

– Csak olyan kézenfekvő dolgok lennének, mint a cipője, hogy későig szokott olvasni nem megfelelő fénynél, nem sok rossz szokása van, bár az édesapja dohányzott, és ellentétben a legtöbb amerikaival, öltözködésében fontosabb szerepe volt a minőségnek, mint a divatnak – nincs más a kézenfekvő dolgoknál, ezért inkább pihennék. Önön a sor. De ne feledje, hogy Önt szeretném hallani, nem olyasmit, amit lelkes Watson barátomtól vett.

– Kerülni próbálom éles megfigyeléseit – mondtam szárazon –, bár el kell gondolkodnom, hogy a történetek felhasználása az életrajza megírásához nem kétélű fegyver-e. Az illusztrációk kétségtelenül félrevezetők; sokkal idősebbnek láttatják. Nem nagyon tudom eltalálni az életkort, de nem látszik sokkal többnek, mint mennyi, ötven? Jaj, sajnálom. Egyesek nem szívesen beszélnek a korukról.

– Most ötvennégy éves vagyok. Conan Doyle és tettestársai a *The Strand*-nél a korom eltúlzásával próbáltak nagyobb tekintélyt kölcsönözni nekem. A fiatalság nem ébreszt bizal-

mat sem az életben, sem a történetekben, ahogy bosszúsan tapasztaltam, amikor a Baker Streetre költöztem. Még huszonegy sem voltam, és eleinte alig akadt feladatom. Egyébként remélem, nem szokása találgatni. A találgatás olyan gyengesség, amelyet a hanyagság okoz, és sosem szabad összekeverni az intuícióval.

– Ezt megjegyzem – mondtam, és ittam egy korty bort, miközben feltettem a szemüvegem, és végiggondoltam, mit láttam a szobában. Megválogattam a szavaimat.

– Azzal kezdem, hogy mérsékelten jó módú családból származik, bár a szüleivel való kapcsolata nem volt túlságosan boldog. A mai napig gondolkodik róluk, és próbálja megérteni múltjának azt a részét. – Felvonta a szemöldökét, hát elmagyaráztam. – Ezért tart egy sokat forgatott formális fényképet a családjáról a székéhez közeli polcon, amelyet kissé eltakarnak mások elől a könyvek ahelyett, hogy a falra akasztaná, és elfelejtené őket.

Jaj, milyen élvezet volt látni, ahogy szétterjed az arcán az elégedettség, és hallani, amint azt mormolja:

– Nagyon jó, igazán jó.

Mintha hazaérkeztem volna.

– Hozzátehetem, hogy ezért nem mesélt soha dr. Watsonnak a gyerekkoráról, mert egy ennyire szilárd és egyértelműen normális családból származó ember nehezen értené meg egy tehetséges szellem nehézségeit. Csakhogy, ha ezt mondanám, az ő szavait használnám, pontosabban a hiányukat, ezért nem számít. Anélkül, hogy túlságosan kíváncsi volnék, megkockáztatom, ez is hozzájárult korai elhatározásához, hogy eltávolodik a nőktől, mert gyanítom, hogy olyasvalaki, mint Ön nem tud elképzelni egy nem mindenre kiterjedő kapcsolatot egy nővel, olyan kapcsolatot, amely

magában foglalja életük minden területét, ellentétben az egyenlőtlen és meglehetősen szeszélyes kapcsolattal, amelyben dr. Watsonnal áll. – Az arckifejezése megfejthetetlen volt, derű és sértődöttség keveréke, némi harag és bosszúság. Végül kíváncsi maradt. Némi elégtételt éreztem az engem ért bántás miatt, és folytattam.

– De ahogy mondom, nem óhajtok betörni a magánszférájába. A múlt szükséges volt, mert hozzájárult a jelenhez. Azért van itt, hogy elmeneküljön a kellemetlen érzés elől, hogy alacsonyabb rendű elmék veszik körül, amelyek sosem tudják megérteni, mert egyszerűen nem úgy épültek fel. Igen figyelemreméltóan korán vonult vissza tizenkét évvel ezelőtt, látszólag azért, hogy tanulmányozza a méhek tökéletességét és egységét, és dolgozzon főművén a nyomozói munkáról. Az íróasztala melletti polcon látom, hogy eddig hét kötetet fejezett be, és a dobozok és befejezett könyvek alatti papírokból látom, hogy még legalább ennyit szándékozik megírni.

Bólintott, és mindkettőnknek töltött. Az üveg majdnem kiürült már.

– Ön és dr. Watson viszonyáról nem sokat kell beszélnem. Nemigen feltételezem, hogy vegyi kísérleteivel felhagyott, például, bár a mandzsettája mutatja, hogy az utóbbi időben tevékenykedett – azok a savmarta lyukak túlságosan frissek, másként kirojtosodtak volna a mosásnál. Nem cigarettázik, mutatják az ujjai, bár a pipát nyilvánvalóan gyakran használja, és a bőrkeményedések az ujjain jelzik, hogy szokott most is hegedülni. A méhcsípések éppúgy nem izgatják, mint az anyagiak vagy a kertészkedés, mert régi és új csípéseket egyaránt látok a bőrén, és hajlékonysága azt mutatja, hogy van némi igazság az elméletben, miszerint a méhcsípés jó hatással van a reumára. Vagy ízületi gyulladás?

– Az én esetemben reuma.

– Azt is lehetségesnek tartom, hogy nem adta fel teljesen a korábbi életét, vagy az nem engedte el Önt. Egy kissé halványabb foltot látok az állán, ami azt mutatja, hogy tavaly nyáron kecskeszakálla volt, amelyet azóta leborotvált. Még nem süttött annyit a nap, hogy teljesen eltüntesse. Minthogy normális körülmények között nem visel szakállt, és szerintem nem is állna jól Önnek, feltételezem, hogy álcázás céljából hordta, mégpedig olyan szerepben, amely hónapokig tartott. Valószínűleg a háború korai szakaszához kötődött. Megkockáztatnám, hogy a császár után kémkedett.

Elsápadt, és mindennemű érzelem nélkül hosszan tanulmányozott. Elfojtottam egy önelégült mosolyt. Végre megszólalt.

– Én kértem, nem igaz? Ismeri dr. Freud munkáit?

– Igen, bár a következő nemzedék munkásságát hasznosabbnak tartom. Freudot túlságosan foglalkoztatta a kivételes viselkedés: az Ön munkájában ez segít, de általánosságban kevésbé hasznos.

Hirtelen zűrzavar támadt a virágágyásban. Két narancsvörös macska lőtt ki, száguldott végig a gyepen, és eltűntek a fal nyílásán keresztül. Mr. Holmes tekintete követte őket, hunyorgott a lemenő nap fényében.

– Húsz évvel ezelőtt – mormolta. – Akár tíz. De itt? Most? – Csóválta a fejét, ismét rám nézett. – Mit fog tanulni az egyetemen?

Mosolyogtam. Nem tudtam megállni; tudtam ugyanis, hogy fog reagálni, és megmosolyogtam, mert számítottam a bosszúságára.

– Teológiát.

Olyan hevesen reagált, ahogy számítottam rá, de ha életemben biztos voltam valamiben, hát ebben. Elsétáltunk az alkonyatban a sziklákig, én a tengert néztem, amíg ő birkózott a gondolattal, és mire visszaértünk, úgy gondolta, ez se rosszabb másnál, bár időpocsékolásnak tartotta, és ezt közölte is. Nem válaszoltam.

Nem sokkal később megérkezett az automobil, és Mrs. Hudson kijött, hogy kifizesse. Holmes elmagyarázta, miben egyeztünk meg, Mrs. Hudson jót mulatott, és megígérte, hogy felírja az összeget.

– Ma este be kell fejeznem egy kísérletet, meg kell bocsátania – mondta, és bár nem sok látogatást tettem korábban, tudtam, hogy nem szívesen búcsúzik el. Kezet nyújtottam, és kis híján elrántottam, amikor az ajkához emelte ahelyett, hogy megrázta volna, mint korábban. De ő fogta, hűvös ajkához érintette, majd elengedte.

– Kérem, látogasson meg minket, amikor csak kedve tartja. Egyébként van telefonunk. Ám a központtól kérje Mrs. Hudson; a derék hölgyek tudatlanságot mímelnek, hogy megoltalmazzanak, de őt általában engedik felhívni. – Már indult, de utánaszóltam.

– Mr. Holmes – mondtam, és éreztem, hogy elpirulok –, kérdezhetek valamit?

– Természetesen, Miss Russell.

– *Mi A félelem völgye vége?* – böktem ki.

– *Minek a vége?* – kérdezte döbbenet.

– *A félelem völgye.* A *The Strand*ben. Utálom ezeket a folytatásos történeteket, és a jövő hónapban lesz vége, csak arra gondoltam, el tudja mondani nekem, mi lett a vége.

– Gondolom, Watson valamelyik meséjéről van szó?

– Persze. Birlstone és a Scowrerek és John McMurdo és Moriarty professzor és...

– Igen, azt hiszem, tudom azonosítani az esetet, bár gyakran megfordul a fejemben, ha Conan Doyle annyira szereti az álneveket, Watsonnak és nekem is adhatott volna.

– Szóval hogy végződött?

– Fogalmam sincs. Watsont kéne megkérdeznie.

– De csak tudja, hogyan végződött – hitetlenkedtem.

– Természetesen. De hogy Watson mit csinált belőle, nem is sejtem, túl azon, hogy nyilván van benne kiontott vér, szenvedély és több titkos kézfogás. Jaj, és valamiféle szerelem. Én következtetek, Miss Russell; Watson átalakít. Szép napot – zárta le a beszélgetést, és visszament a házba.

Mrs. Hudson, aki végighallgatta a társalgást, nem fűzött hozzá kommentárt, de a kezembe nyomott egy csomagot „az útra hazafelé”, bár az evés tovább tartott volna az autózásnál, még akkor is, ha lett volna hely a gyomromban. De ha el tudom rejteni a néném elől, gondoltam, örvedetesen egészíti majd ki az adagjaimat. Hálás köszönetet mondtam érte.

– Köszönöm, hogy idejött, drága gyermekem – mondta Mrs. Hudson. – Hónapok óta nem láttam benne ennyi életet. Jöjjön máskor is, minél előbb.

Megígértem, és bemásztam a gépkocsiba, a sofőr pedig megindult a zörgő murván.

Szóval így kezdődött a kapcsolatom Mr. Sherlock Holmessel.

Szükségesnek tartom megszakítani elbeszélésemet, és ejteni néhány szót egy olyan személyről, akit teljesen szerettem

volna kihagyni. Rájöttem azonban, hogy teljes hiánya fölösleges nyomatékot adna alakjának. A nagynénémről van szó.

Majdnem hét esztendőn át, a szüleim halálától a huszonegyedik születésnapomig a házamban élt, költötte a pénzeimet, irányította az életemet, korlátozta a szabadságomat, és mindent megtett, hogy megrendszabályozzon. Ez alatt az idő alatt kétszer kellett a szüleim hagyatékának kezelőihez fordulnom, és mindkét esetben megnyertem az ügyet és bosszúálló ellenségességét. Nem tudom, pontosan mennyit vett el tőlem a szüleim pénzéből, de azt tudom, hogy teraszos házat vásárolt Londonban, miután engem elhagyott, bár szinte üres zsebbel jött hozzám. Tudattam vele, hogy ezt fizetésnek tekintem szolgálata éveiért, és annyiban hagytam. Nem mentem el a temetésére néhány évvel később, és elintézttem, hogy a házat egy szegény unokatestvér kapja meg.

Többnyire tudomást sem vettem róla, amíg velem élt, ami még jobban dühítette. Azt hiszem, eléggé tehetséges volt hozzá, hogy felismerje másokban a nagyságot, ám ahelyett, hogy ennek örvendett volna, próbálta lehúzni a nála különbeket a maga színvonalára. Torz személyiség volt, ami igen szomorú igazán, ám tettei megfosztottak az érte érzett együttérzéstől. Ezért továbbra is mellőzöm a beszámolómból, amikor csak lehetséges. Ez a bosszúm.

Csupán a Holmesszal való kapcsolatomban zavart a beavatkozása. A következő hetekben kiderült, hogy találtam valamit, amit becsültem, és ami az ő szemében még rosszabb volt, szabadságot ígért számomra, nélküle. Szabadon felhasználtam a Mrs. Hudson által felajánlott kölcsön lehetőségét, és mire nagykorú lettem, jelentős adósságot halmoztam fel. (Egyébként az első tettem a jogász irodájában az volt, hogy csekket írtam az összegről, amellyel a Holmes-háztartás-

nak tartoztam, és hozzátettem még öt százalékot Mrs. Hudsonnak.) Nem tudom, vékony jótekonyságra költötte-e, vagy odaadta a kertésznek, de elfogadta. Idővel.)

A néném legfőbb fegyvere a Holmessel töltött óráim ellen az volt, hogy pletykákat és szóbeszédet keltett a közönségben, amit még én is kínosnak tekintettem. Legalább évente egyszer felmerült ez a téma, a finom célzásokból egyértelműek lettek, végül ellentámadást indítottam, általában zsarolással vagy vesztegetéssel. Egyszer kénytelen voltam megkérni Holmest, hogy álljon elő olyasmivel, ami bizonyítja, hogy még mindig nagyobb köztiszteletben áll, holott állítólag több mint egy évtizede visszavonult, semhogy elhiggyék róla az aljas pletykát. A levél eljutott a nénémhez, és kivált a cím, ahonnan érkezett, másfél évre elhallgattatta. A kampány akkor ért a csúcára, amikor szándékomban állt hat hétre elkísérni Holmest a kontinensre. Kis híján sikerrel járt, ha az utazásomat nem is akadályozta volna, de jelentősen hátráltatta volna. Csakhogy addigra lenyomoztam a bankszámláját, és többet nem háborgatott a huszonegyedik születésnapomig.

Ennyit édesanyám egykori hűgáról. Így itt is hagyom őt névtelenül, tehetetlenül dühöngve, és remélem, többé nem furakodik bele az elbeszélésembe.